

Eesti
Haigekassa

Eesti Haigekassa 2014. aasta I poolaasta kokkuvõte

August 2014

Märkimist väärivad tegevused (1)

Kindlustatule:

- ✓ Koostöös Eesti Perearstide seltsiga valmistati ette ja viidi läbi ulatuslik teavituskampania esmatasandi tervishoiusüsteemi võimaluste kohta, mille märgatavus oli elanikkonnas 84%.
- ✓ Koostöös Tartu Ülikooliga koostati I poolaastal analüüs hambaravi ja ennetuse korraldusest teistes Euroopa riikides, et saada sisend hambaravi ja ennetuse korraldamiseks ja rahastamiseks Eestis.
- ✓ 2014. aastast hakkas kehtima möödunud aasta jooksul kaasajastatud tervishoiuteenuste loetelu.
- ✓ I kvartalis viidi läbi eriarstiabi valikukonkurss täiendavate partnerite leidmiseks.
- ✓ II kvartalis viidi läbi õendusabi valikukonkurss täiendavate partnerite leidmiseks.

Märkimist väärivad tegevused (2)

Partnerile:

- ✓ 2014. aasta algusest alustas haigekassa haiglavõrgu haiglatega ravi rahastamise lepingu kaasajastatud üldtingimustel uut 5-aastast lepinguperioodi.
- ✓ Alates 2014. aasta I poolaastast võtab haigekassa üle lepingumahu osutatud raviteenuste (ületöö) eest tasu maksmise kohustuse üle kaks korda aastas, ületöö tasustatakse nii haiglavõrgu haiglatele kui ka valikupartneritele.
- ✓ Rakendus haigekassa uus partnerite haldus. Igal raviasutusel on haigekassaga üks leping ning üks lepinguhaldur.
- ✓ Töövõimetuslehtede elektroonilise edastamise teenusega on liitunud juba enam kui 11 tuhat tööandjat ning juunis edastati 64% lehtedest elektroonselt.
- ✓ I poolaastal tehti ettevalmistused edukaks üleminekuks töötamise registrile.

Märkimist väärivad tegevused (3)

Tervishoiusüsteemile:

- ✓ Poliitikauuringute Keskus Praxise poolt valmis „Ravikindlustuse jätkusuutlikkuse prognoosi“ projekt, mille raames loodi ravikindlustuse tulude ja kulude prognoosimise mudel, mis võimaldab hinnata nii pikaajalist finantsilist jätkusuutlikkust kui ka testida erinevate stsenaariumite mõju jätkusuutlikkusele.
- ✓ Eesti Haigekassa koostöös Põhjamaade Casemix keskusega korraldas mais konverentsi „NordDRG tulevik“.
- ✓ Koostöös Maailmapangaga valmistati ette analüüsi läbiviimine („Estonia – Toward Integrated Health Care“) Eesti tervishoiusüsteemi rahastamise arendamiseks.

Märkimist väärivad tegevused (4)

Organisatsioonile:

- ✓ Organisatsiooni siseselt uuendati tulemus- ja riskijuhtimise protseduuri, hinnati protsessietappide riskid, kinnitati nii haigekassa tööplaani kui ka plaanid kõigile osakondadele, uuendati Eesti Haigekassa arengukava, viidi läbi ametikohtade hindamine ning grupeeriti ametikohad tööperedesse.
- ✓ Koostöös FranklinCovey xQ® viidi I poolaastal läbi organisatsiooni efektiivsuse audit.
- ✓ 2014. aasta jaanuaris kinnitas nõukogu 2014. aastaks haigekassa eelarve.

2014. aasta I poolaasta eelarve täitmine

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine	Muutus võrreldes 2013 I pa
EELARVE TULUD KOKKU	416,11	450,33	445,94	99%	7%
Tervishoiuteenuste kulud	302,76	337,05	337,54	100%	11%
Haiguste ennetamise kulud	3,70	3,92	3,87	99%	4%
Üldarstiabi kulud	37,77	41,61	40,95	98%	8%
Eriarstiabi kulud	241,63	268,48	270,42	101%	12%
Õendusabi kulud	9,85	12,20	11,95	98%	21%
Hambaravi kulud	9,81	10,85	10,35	95%	6%
Tervise edendamise kulud	0,26	0,37	0,39	106%	50%
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	51,27	54,56	53,88	99%	5%
Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud	53,23	53,93	56,53	105%	6%
Muude rahaliste hüvitiste kulud	4,81	5,25	4,93	94%	3%
Muud kulud	8,10	8,68	9,28	107%	15%
Ravikindlustuse kulud kokku	420,42	459,84	462,55	101%	10%
Haigekassa tegevuskulud kokku	3,75	4,36	4,09	94%	9%
EELARVE KULUD KOKKU	424,17	464,20	466,64	101%	10%
TULEM	-8,06	-13,87	-20,70	-	-

Tulud

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	412,54	447,30	442,81	99%
Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud	0,55	0,81	0,60	74%
Sissenõuded teistelt isikutelt	0,36	0,28	0,50	180%
Finantstulud	0,28	0,32	0,35	109%
Muud tulud	2,38	1,63	1,69	104%
Kokku	416,11	450,33	445,94	99%

- Kuue kuu sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa tulu on 4,5 miljonit eelarvest väiksem.
- Rahandusministeerium alandas kevadprognoosiga sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa laekumise prognoosi võrreldes kinnitatud eelarvega (sügisene majandusprognoos) ligi 10 miljoni euro võrra.

Tervishoiuteenused

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
Haiguste ennetamise kulud	3,70	3,92	3,87	99%
Üldarstiabi kulud	37,77	41,61	40,95	98%
Eriarstiabi kulud	241,63	268,48	270,42	101%
Õendusabi kulud	9,85	12,20	11,95	98%
Hambaravi kulud	9,81	10,85	10,35	95%
Kokku	302,76	337,05	337,54	100%

- Aasta algul algas uus lepinguperiood eriarstias ja haiguste ennetamises. Partneritega, kellega leping lõppes või lõppes mõnel erialal mõne ravitüübi osas, sõlmiti lepingupikendus, mille alusel rahastatakse seisuga 31.03.2014 ravijärjekorras olnud isikutele osutatavad teenused.
- Alates 2014. aastast võtab haigekassa üle lepingumahu osutatud raviteenuste (ületöö) eest tasu maksmise kohustuse üle kaks korda aastas – I poolaasta eelarve täitmine sisaldab sellel aastal ka koefitsiendiga tasutud ületööd, ületöö tasustatakse nii haiglavõrgu haiglatele kui ka valikupartneritele.
- 2014. aasta algusest kehtivad uued teenuste piirhinnad pearahale, baasrahale ja teise pereõe lisatasule. Uue teenusena alustati sellest aastast tööajavälise töö tasustamist ning loodi perearsti tegevusfond.

Tervishoiuteenuste kättesaadavus

- **Üldarstiabi kättesaadavuse kontrollid:**

- Ägeda tervisehäirega patsiendi vastuvõtt pöördumise päeval – 100%
- Mitteägeda tervisehäirega patsiendi vastuvõtt 5 tööpäeva jooksul – 99%

- **Eriarstiabi, õendusabi ja hambaravi ravijärjekordade aruanded:**

	01.07.2013		01.07.2014	
	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Lubatud ooteaeg	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Lubatud ooteaeg
Eriarstiabi - ambulatoorne	138 540	39%	149 508	43%
Eriarstiabi - päevaravi	3 640	97%	5 073	89%
Eriarstiabi - statsionaarne	9 353	86%	12 331	88%
Õendusabi	1 546	99%	1 749	98%
Hambaravi	15 722	91%	15 863	90%

- *Etteulatuvas ravijärjekordade aruandes näidatakse kuu 1. kuupäeva seisuga järjekorda registreeritud vastuvõttude arvu.*

Ambulatoorsete eriarstiabi plaaniliste visiitide tegelik ooteaeg HVA haiglates II kvartalis

	II kv 2013		II kv 2014		Muutus võrreldes 2013 II kv
	Vastuvõttude arv	Lubatud ooteajaga	Vastuvõttude arv	Lubatud ooteajaga	Vastuvõttude arv
Piirkondlikud haiglad kokku	85 094	64%	79 869	60%	-5 225
Keskhaiglad kokku	105 564	70%	116 170	70%	10 606
Üldhaiglad kokku	64 834	87%	67 653	88%	2 819
Kokku	255 492	73%	263 692	72%	8 200

- 2014. aasta I poolaastal toimus 72% haiglavõrgu arengukava haiglate esmastest plaanilistest ambulatoorsetest eriarstiabi vastuvõttudest lubatud ooteajal (kuni 42 kalendripäeva jooksul).
- Põhjalikum ülevaade eriarstiabi kättesaadavusest on avaldatud [haigekassa kodulehel](#).

Haiguste ennetamine

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
Rahastamine	3,70	3,92	3,87	99%

- 57% ennetuse eelarvest moodustab koolitervishoid, koolitervishoiu eelarve täideti 98%.
- Eelnevast aastast väiksem on emakakaelavähi varajase avastamise teenuse kasutus. Emakakaelavähi tuvastamiseks vajalikku testi tehakse ka tavapärase ambulatoorse arstivisiidi käigus.
- Rinnavähi eelarve kavandatust suurem täitmine on eelkõige seotud mammograafia-busside tööga maakondades ja osalusaktiivsuse kasvuga neis.

Üldarstiabi

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
Pearaha kokku	23,48	25,37	25,23	99%
Perearsti uuringute fond	8,40	9,04	8,84	98%
Baasraha	4,51	4,76	4,74	100%
Lisatasu teise pereõe eest	0,75	1,52	1,41	93%
Perearsti nõuandetelefon	0,38	0,28	0,27	99%
Kauguse lisatasu	0,25	0,24	0,23	96%
Tegevusfond	-	0,25	0,17	67%
Tööajaväline lisatasu	-	0,15	0,06	37%
Kokku	37,77	41,61	40,95	98%

- Oodatust väiksem kasutus on tööajavälistel vastuvõttudel. I poolaastal osutasid teenust vaid Harju ja Viru piirkonna perearstid.
- Tegevusfondi oodatust väiksem kasutus tuleneb e-konsultatsiooni väiksemast kasutusest.

Eriarstiabi

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik		2014 I pa eelarve		2014 I pa tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	RJ	Summa	RJ	Summa	RJ	Summa	RJ
Ambulatoorne ravi	81,31	1 460 907	93,96	1 491 530	96,24	1 504 809	102%	101%
Päevaravi	15,47	34 529	16,55	35 040	17,58	37 432	106%	107%
Statsionaarne ravi	137,24	117 283	152,83	118 094	151,47	118 388	99%	100%
Valmisolekutasu	4,80	190	5,14	190	5,14	190	100%	100%
Keskostu tervishoiuteenused	2,81	868	0	0	0	0	-	-
Kokku	241,63	1 613 777	268,48	1 644 854	270,42	1 660 819	101%	101%

- Eriarstiabi kasutus võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kasvanud – ravijuhtude arv on kasvanud 3%, raviteenuseid kasutanud isikute arv 1%.
- Ravijuhtude arv ravi saanud isiku kohta on kasvanud. Kindlustatute vanuseline struktuur on muutunud – ühe tervishoiuteenuseid kasutanud isiku kohta esitatakse rohkem raviarveid.
- I poolaastal oli eriarstiabis kokku struktuurne kallinemine 1%; sh ambulatoorses ravis 2,2%; päevaravis 0,9%; statsionaarses ravis 2,6%.

Eriarstiabi erialad

<i>(miljonites eurodes)</i>	2014 I pa eelarve		2014 I pa tegelik		Eelarve täitmine		Struktuurne kallinemine
	Summa	RJ	Summa	RJ	Summa	RJ	
Sisehaigused	85,64	433 435	88,01	440 443	103%	102%	2,3%
Kirurgia	73,24	450 772	73,93	447 056	101%	99%	0,4%
Onkoloogia	36,34	75 013	35,61	74 193	98%	99%	1,3%
Günekoloogia	23,78	254 880	23,97	260 873	101%	102%	2,0%
Psühhiaatria	14,03	122 897	13,54	121 111	97%	99%	-2,3%
Oftalmoloogia	10,53	188 537	10,97	190 860	104%	101%	4,7%
Pediaatria	11,53	77 022	11,33	80 415	98%	104%	-1,6%
Taastusravi	7,19	40 900	6,90	44 473	96%	109%	-17,4%
Esmane järelravi	1,06	1 208	1,02	1 205	96%	100%	-5,7%
Kokku	263,34	1 644 664	265,28	1 660 629	101%	101%	1,4%

- Pediaatria erialal on odavate ravijuhtude osakaalu kasv.
- Psühhiaatria ja taastusravi ravijuhu struktuur erineb planeeritust oluliselt.

Õendusabi

<i>(miljonites eurodes)</i>	2014 I pa tegelik		2014 I pa eelarve		2014 I pa tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	RJ	Summa	RJ	Summa	RJ	Summa	RJ
Statsionaarne õendusabi	7,81	9 092	9,93	9 928	9,64	9 503	97%	96%
Koduõendus	1,99	16 549	2,22	16 490	2,26	17 100	102%	104%
Geriaatiline hindamine	0,05	740	0,05	740	0,05	707	94%	96%
Kokku	9,85	26 381	12,20	27 158	11,95	27 310	98%	101%

- 2014. aasta I poolaastal rahastas haigekassa statsionaarse iseseisva õendusabi teenust 11,9 miljonit eurot, mis on 21% enam kui 2013. aasta I poolaastal.
- Koduõenduses on kasvanud visiitide arv kui ka teenust kasutanud isikute arv.

Hambaravi

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik		2014 I pa eelarve		2014 I pa tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	RJ	Summa	RJ	Summa	RJ	Summa	RJ
Laste hambaravi	7,45	153 625	8,24	152 897	7,88	154 232	96%	101%
Ortodontia	1,76	23 051	2,00	24 131	1,85	23 279	93%	96%
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	0,45	10 232	0,45	9 415	0,47	10 110	105%	107%
Laste hambahaiguste ennetus	0,15	9 714	0,17	9 951	0,15	9 024	90%	91%
Kokku	9,81	196 622	10,85	196 394	10,35	196 645	95%	100%

- Hambaravi teenuseid kasutanud isikute arv võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kasvanud.
- Täiskasvanute vältimatu hambaravi eelarve on ületäidetud. Ravijuhtude arv on võrreldes eelmise aastaga väiksem, isikute arv suurem (ühe ravi saanud isiku kohta on vormistatud vähem raviarveid).

Tervise edendamine

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
Rahastamine	0,26	0,37	0,39	106%

- Poolaasta eelarve ületamine oli seotud peamiselt ulatuslike meediategevustega I kvartalis.
- Kogu tervise edendamise eelarve kasutus jääb aasta jooksul planeeritu piiresse.

Kindlustatule kompenseeritavad ravimid (1)

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
100% kompenseeritavad ravimid	25,08	26,88	26,03	97%
90% kompenseeritavad ravimid	15,01	15,97	16,07	101%
75% kompenseeritavad ravimid	2,91	3,03	3,01	100%
50% kompenseeritavad ravimid	8,27	8,68	8,77	101%
Kokku	51,27	54,56	53,88	99%

- Kindlustatute omaosalus retseptiravimite soetamisel püsib stabiilsena.

Kindlustatule kompenseeritavad ravimid (2)

	2013 I pa tegelik		2014 I pa tegelik		Muutus võrreldes 2013 I pa	
	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale
100% soodusretseptid	424 875	59,10	448 955	58,00	6%	-2%
90% soodusretseptid	1 377 102	10,90	1 425 875	11,30	4%	4%
75% soodusretseptid	282 613	10,30	284 291	10,60	1%	3%
50% soodusretseptid	1 757 018	4,70	1 804 346	4,90	3%	4%
Kokku	3 841 608	13,34	3 963 467	13,60	3%	2%

- I poolaastal on kasvanud nii soodusretseptide arv kui keskmine maksumus.
- 100% soodusretseptide korral on keskmine maksumus languses odavamate geneeriliste ravimite kasutuselevõttust.
- Edaspidi võib prognoosida soodusretseptide arvu kasvu umbes samas tempos, kuid keskmise maksumuse suuremat tõusu (3-4% praeguse 2% asemel). Selle põhjuseks on hiljutised kallimad kompenseerimisotsused (eelkõige C-hepatiit, suukaudsed antikoagulandid).

Ajutise töövõimetuse hüvitised

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
Haigushüvitised	23,00	23,05	23,77	103%
Hooldushüvitised	10,01	9,64	9,81	102%
Sünnitushüvitised	18,78	19,71	21,40	109%
Tööõnnetushüvitised	1,45	1,54	1,55	100%
Kokku	53,23	53,93	56,53	105%

- Eelarve ületamise peamiseks põhjusteks on prognoositust suurem keskmise palga, töötavate kindlustatute arvu ja sünnituslehtede arvu kasv.
- Juhul, kui sünnitushüvitiste kasutamine järgib teisel poolaastal sarnast trendi, ületatakse eelarve 4,3 miljoni euro ulatuses.

Muud rahalised hüvitised

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
Hambaraviteenuse rahaline hüvitis	4,75	5,19	4,88	94%
Täiendav ravimihüvitis	0,06	0,06	0,06	98%
Kokku	4,81	5,25	4,93	94%

- Enim on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud hambaraviteenuse rahalise hüvitise kasutamine vanadus- ja töövõimetuspensionäride sihtgrupis.
- Hambaravihüvitiste kasutamisel väheneb jätkuvalt hüvitise kasutamine alla 1-aastaste laste emade hulgas.

Muud kulud

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
Plaaniline ravi välisriigis	0,45	0,64	1,61	252%
Hüvitised seoses Euroopa Liidu õigusaktidega	2,93	2,87	2,34	81%
Meditiiniseadmehüvitised	3,95	4,30	4,58	107%
Sihtfinantseerimine	0,77	0,87	0,74	86%
Kokku	8,10	8,68	9,28	107%

- Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on plaaniliste ravijuhtude arv sama, kuid ravijuhu keskmine maksumus on üle kolme korra suurem. Eelarve ületäitmine ning ravijuhu keskmise maksumuse tõus tuleneb seoses ühe laekunud organsiirdamise arvega.
- I poolaastal esitati 43 taotlust patsiendiõiguste direktiivi alusel hüvitise saamiseks ning aruandeperioodil tehti menetletud taotluste alusel kindlustatutele tagasimakseid 47 tuhande euro ees.

Meditsiiniseadmed

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
Glükomeetrite testiribad	2 045	2 133	2 165	102%
Insuliini süstevahendi ühekordse kasutusega nõelad	84	190	145	76%
Lantsetid	0	101	22	22%
Insuliinipumbad	36	30	30	100%
Insuliinipumba tarvikud	141	184	172	93%
Esmased varajased proteesid ja ortoosid	815	811	1 026	127%
Stoomihooldusvahendid	551	550	565	103%
Haavasidemed ja haavaplaastrid	24	38	26	68%
Püsiva positiivrõhu aparaat	160	172	279	162%
Püsiva positiivrõhu aparadi maskid	70	73	132	181%
Muud meditsiiniseadmehüvitised	22	18	20	111%
Kokku	3 948	4 300	4 582	107%

- Eelarve on ületatud 7%, mis taandub aasta lõpuks ja kogu meditsiiniseadmete hüvitised jäävad eelarve piiresse.
- Suurim ülekulu seondub püsiva positiivrõhu aparaatide ja maskidega (nn CPAP seade). Põhjuseks on seadet vajavate inimeste hulga kasv.

Tegevuskulud

<i>(miljonites eurodes)</i>	2013 I pa tegelik	2014 I pa eelarve	2014 I pa tegelik	Eelarve täitmine
Tööjõukulud	2,45	2,63	2,68	102%
Majandamiskulud	0,60	0,79	0,68	86%
Infotehnoloogia kulud	0,41	0,53	0,43	80%
Arenduskulud	0,10	0,15	0,10	65%
Muud tegevuskulud	0,20	0,26	0,21	79%
Kokku	3,75	4,36	4,09	94%